

PAPER DETAILS

TITLE: Vermikülit Agreganın Kompozit Yapılı Hafif Harç Üretiminde Kullanımı Üzerine Teknik Bir Analiz

AUTHORS: Esmehan ÇAPUN,Nükhet SAPCI

PAGES: 307-323

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2346890>

Araştırma Makalesi / Research Article

Vermikülit Agreganın Kompozit Yapılı Hafif Harç Üretiminde Kullanımı Üzerine Teknik Bir Analiz

A Technical Analysis on the Use of Vermiculite Aggregates in Composite Lightweight Mortar Production

Esmehan ÇAPUN¹, Nükhet ŞAPCI^{2,*}

¹İnşaat Teknikeri, 07491, Antalya, Türkiye

²Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Teknik Bilimler MYO, İnşaat Bölümü, 32200, Isparta, Türkiye

<https://doi.org/10.55007/dufed.1096993>

MAKALE BİLGİSİ

Makale Tarihi

Alınış, 01 Nisan 2022

Revize, 17 Temmuz 2022

Kabul, 09 Ağustos 2022

Online Yayınlama, 01 Ekim 2022

Anahtar Kelimeler

Hafif agrega, Vermikülit,
Kompozit harç, İşi yalıtımı

ÖZ

Son yıllarda doğal ve hafif agregaların inşaat endüstrisinde kullanımı giderek yaygınlaşmaktadır. Özellikle hafif agregalarla üretilen kompozit yapıda yalıtım amaçlı hafif harç uygulamaları günümüzün önemli konularından birisi haline gelmiştir. Bu bağlamda, bu çalışmada hafif agrega kategorisinde değerlendirilebilecek ülkemizde rezerv potansiyeli olan, ancak sadece tarım sektöründe kullanımı bilinen Vermikülitler ana hamaddenin olarak kullanılmıştır. Çimento esaslı Vermikülit agregali polimer katkılı harç karışım tasarımları yapılarak bir dizi siva numunesi üzerinde analizler yapılmıştır. Ayrıca deneysel çalışmada teknik mukayesenin yapılabilmesi için bu örnekler vermicülit agregali polimer bileşensiz hazırlanan kontrol örnekleri ile analiz sonuçları karşılaştırılmıştır. Elde edilen bulgulara göre polimer bileşenli kompozit harç örneklerinin sırasıyla, kuru birim hacim ağırlık değerleri 560 kg/m^3 - 659 kg/m^3 arasında, basınç dayanım değerleri $0,94 \text{ N/mm}^2$ - $1,81 \text{ N/mm}^2$ arasında, kapiler su emme oranları $0,328 \text{ kg/m}^2\text{dak}^{0,5}$ - $0,249 \text{ kg/m}^2\text{dak}^{0,5}$, ısı iletkenlik katsayıları ise $0,083 \text{ W/mK}$ - $0,094 \text{ W/mK}$ olarak ölçülmüştür. Kontrol örneklerinde ise sırasıyla teknik bulgular 780 kg/m^3 , $2,64 \text{ N/mm}^2$, $1,620 \text{ kg/m}^2\text{dak}^{0,5}$, $0,156 \text{ W/mK}$ olarak belirlenmiştir. Bu sonuçlar bize ısı işlem görmüş vermicülit agreganın özellikle polimer katkı ile kullanımları durumunda, birim hacim ağırlığı düşük ısı yalıtımlı kompozit harç üretimlerinde değerlendirebileceğini göstermiştir.

ARTICLE INFO

Article History

Received, 01 April 2022

Revised, 17 July 2022

Accepted, 09 August 2022

Available Online, 01 October 2022

ABSTRACT

In recent years, the use of natural and light aggregates in the construction industry has become increasingly common. Light mortar applications for insulation purposes have become one of the important issues of today,

*Sorumlu Yazar

E-posta Adresleri: capunesmehan@gmail.com (Esmehan ÇAPUN), nukhetsapci@isparta.edu.tr (Nükhet ŞAPCI)

especially in composite structure produced with light aggregates. In this context, vermiculites, which have reserve potential in our country that can be evaluated in the light aggregate category in this study but are known only for use in the agricultural sector, were used as the main raw material. Cement-based Vermiculite aggregate polymer additive mortar mixture designs were made and analyzed on a series of plaster samples. In addition, in order to make technical comparison in the experimental study, these samples were compared with control samples prepared without vermiculite aggregate polymer components and analysis results. According to the findings, the dry unit volume weight values of the polymer component composite mortar samples are between 560 kg/m³ and 659 kg/m³, respectively, the compressive strength values are between 0.94 N/mm² and 1.81 N/mm², and the capillary water absorption rate is 0.328. kg/m²min^{0.5}-0.249 kg/m²min^{0.5}, thermal conductivity coefficients were measured as 0.083 W/mK-0.094 W/mK. In the control samples, the technical findings were determined as 780 kg/m³, 2.64 N/mm², 1.620 kg/m²min^{0.5}, 0.156 W/mK, respectively. These results have shown us that the heat-treated vermiculite aggregate can be evaluated in the production of thermally insulated composite mortars with low unit volume weight, especially when used with polymer additives.

1. GİRİŞ

Son yıllarda insanlığın karşılaştığı en büyük sorunlardan bir tanesi iklim değişikliğidir. Ülkemizi de içine alan bu sorunun en büyük nedeni ise atmosfere salınan sera gazlarıdır. Sera gazı salınımlarının kontrol altına alınabilmesi için yaşanan konutlarda enerjinin verimli kullanılması gerektiği de bilinen bir gerçekdir [1]. Bu nedenle tüm endüstriyel alanlarda olduğu gibi inşaat endüstrisinde de enerji verimli yapı malzemelerinin üretilmesi ve kullanılması gerekmektedir.

Kibert'e [2], göre Yeşil bina, toplam çevresel etkileri en aza indirmek için tasarlanmış, inşa edilmiş ve çevresel açıdan sürdürülebilir ve enerji tasarruflu binadır.

Binaların ısisal performansları enerji tasarrufu bakımından günümüzün en önemli konularından birisi olmuştur. Özellikle doğal malzemelerle kompozit yapıda yalıtım elemanlarının geliştirilmesi ve ısı yalıtım analizlerinin yapılması da bir o kadar önemli konu olmuştur. Bununla birlikte ısı, ses, yangın ve su yalıtımı açısından performans sağlayan çimento esaslı polimer katkılı harçların geliştirilmesi üzerine de yoğun araştırmaların sürdüründüğü görülmektedir [3].

Yapılan bilimsel araştırmalarda, özellikle ısı yalıtım amaçlı kullanılan ekolojik yapıdaki sıva malzemelerinin içeriğini pomza, volkanik cüruf, genleşmiş perlit, mikronize kalsit gibi agregaların oluşturduğu görülmüştür. Bu nedenle, bu çalışmada diğer mineral esaslı sıvalardan farklı olarak ülkemizde rezervi olan ancak sadece tarım sektöründe kullanımını bilinen Vermikülit agregası ana hammadde olarak kullanılmıştır.

Shoukry ve diğ., Köksal ve diğ., Binici ve diğ., Abidi ve diğ., Gencel ve diğ., Chung ve diğ., Demirçivi ve Saygılı [4-10], genleşmiş vermekülit'in 200 °C ile 1200 °C arasındaki sıcaklıklar için iyi

bir ısı ve ses yalıtım malzemesi olduğunu yanıcı olmadığını belirtmişlerdir. Isı işlem gördüğünde genleşen vermicülit'in ucuz, çevre dostu bir malzeme ayrıca toksik olmayan bir malzeme olduğunu belirtmişlerdir.

Gündüz ve diğ., [11], Açılmış Vermicülit agreganın yalıtım amaçlı kompozit harçlarının termal özelliklerine etkisi konulu bir çalışma yapmışlardır. Bu çalışmada ham haldeki vermicülit agregalarına ısı işlem uygulayarak 3 farklı açılma oranında (%50, %70, %90) vermicülit agrega üretmişlerdir. Bu agregalarla kompozit yapıda yalıtımlı harç üretimleri gerçekleştirilerek bu harçların termal analizleri yapılmıştır. Analizleri yapılan tüm açılmış vermicülit agregalı harçların ısı yalıtım kategorisini TS EN 998-1 [12] standardına göre T1 sınıfı olarak belirlemişlerdir.

Gündüz ve Kalkan [13], Diyatomit kayaç oluşumlarının inşaat endüstrisinde değerlendirilmek üzere hafif harç üretiminde kullanılabilirliği üzerine bir çalışma yapmışlardır. Diyatomit aggregalarla üretilen bu harçların birim hacim ağırlık bakımından oldukça hafif bir yapıda, ısıl ve ultrasonik ses geçişi bakımında da oldukça yalıtkan değerler sergilediğini belirtmişlerdir.

Bu çalışmada ülkemizde ki vermicülit oluşumlarına yeni bir endüstriyel kullanım alanı açmak ve kullanımını yaygınlaşdırmak amaçlanmıştır. Bu nedenle, teknik olarak vermicülit malzemesinin ısı işleminden geçirilerek yalıtım özelliği taşıyabilecek polimer bileşenli hafif harç üretimlerinde ana hammaddede olarak inşaat endüstrisinde kullanımının etkinleştirilmesi hedeflenmiştir. Bu bağlamda, deneysel çalışmalarında piyasadan ham haliyle edinilen vermicülit agregası, öncelikle polimer bileşensiz olarak harç kıvamında hazırlanmış ve kontrol harç örnekleri elde edilmiştir. İkinci olarak ise piyasadan temin edilen vermicülit agregası sabit bir sürede 1000 °C ısı işleme maruz bırakılmıştır. Isı işleme maruz bırakılan bu aggregalar belirli oranda genleşmiş ve birim hacim ağırlık değerleri ham aggregalara göre daha düşük oranlarda tespit edilmiştir. Bu çalışmada genleşmiş vermicülit aggregaları ile polimer katkılı harç karışım kombinasyonları tasarlanmıştır. Elde edilen harç örneklerinin analizleri TS EN 998-1 standarı ve ilgili diğer standartlar kapsamında yapılmış olup teknik analiz bulguları kontrol harç örnekleri ile kıyaslanmıştır. Bu çalışmaya yeni bir hammaddenin yalıtım amaçlı sıva malzemeleri üretiminde inşaat endüstrisinde kullanılabilirliğine yönelik bu konuda araştırma yürütecek olan tüm araştırmacılarla ışık tutması amaçlanmıştır.

2. MATERİYAL VE METOT

2.1 Materyal

Karışım tasarımlarında ana agrega olarak yerel pazardan temin edilen 0-2 mm boyutlu vermicülit aggregaları kullanılmıştır. Yapılan literatür araştırmaları göstermiştir ki; genellikle ısı yalıtımlı kompozit harç ürünlerde gözenekli yapıdaki volkanik kökenli aggregalar kullanılmıştır. Bu

çalışma da ise hafif bir agrega olduğu bilinen ve diğerlerinden jeolojik oluşum olarak farklı olan, vermekülit agregasının kullanılması ve sonuçların teknik olarak irdelenmesi amaçlanmıştır. Böylece inşaat endüstrisinde yeni bir hammaddenin varlığı gündeme getirilmek istenmiştir. Vermekülit, mika mineralleri ve kloritin alterasyonu sonucunda meydana gelen 2:1 katmanlı fillosilikal mineralidir. Mika mineralinin doğal süreçlerle aşınması sonucunda meydana gelmiş magnezyum alümina silikat yapıya sahip kil mineralidir [14]. Vermekülit yeterli derecede ısıtıldığında (600°C - 1000°C) akordiyon şeklinde açılarak uzama göstermektedir. Bu işlem literatürde vermekülit açma olarak isimlendirilir [1]. Bu bağlamda, genel olarak genleşmiş vermekülitlere ait bazı fizikal özellikler Tablo 1'de verilmiştir. Ayrıca vermekülit'in kimyasal bileşenlerinin büyük bir kısmı SiO_2 , Al_2O_3 ve MgO 'dan meydana gelmektedir. Tablo 2'de karakteristik bir vermekülit kimyasal analizi görülmektedir [14, 15]. Çalışmada kullanılan ham vermekülit ve ısıl işlem görmüş vermekülit agregalarına ait görünüm Şekil 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Genleşmiş vermekülitlerin genel fizikal özellikleri [11]

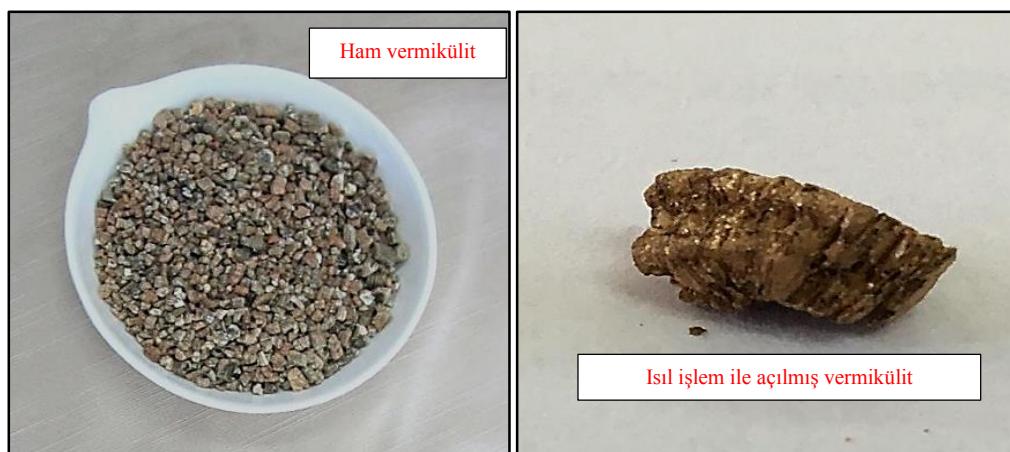
Özellik	
Renk	Altın
Şekil	Akordiyon şeklinde granül
Su tutma kapasitesi (ağırlık olarak %)	%160 >
pH (suda)	6-9
Isı iletkenlik (W/mK)	0.035-0.065
Birim Hacim Ağırlık (kg/m ³)	90-220

Tablo 2. Vermekülitlerin genel kimyasal özellikleri [14,15]

Bileşen	Ağırlıkça Oranı (%)
SiO_2	38-46
Al_2O_3	10-16
MgO	16-35
CaO	1-5
K_2O	1-6
Fe_2O_3	6-13
TiO_2	1-3
H_2O	8-16
Diger	0.2-1.2

Bu çalışmada bütün karışım kombinasyonlarında CEM I 52,5R beyaz portland çimento ürünü ana bağlayıcı olarak kullanılmıştır. Ayrıca karışımı aderans kazandırmak için söndürülmüş toz kireç ve karışımında hem dolgu yapması hem de işlenebilirlik özelliğini artırması için 100 mikron boyut altı mikronize kalsit kullanılmıştır. Ayrıca sıva ürünlerinin birim hacim ağırlığını düşürmek amacıyla tüm serilerde 1 mm boyut altı genleşmiş perlit ek materyal olarak kullanılmıştır. Karışım kombinasyonlarında mikronize kalsit “*dolgu malzemesi*” olarak isimlendirilmiştir.

Deneysel çalışmada, kompozit matris yapıda harç örnekleri oluşturmak ve harçın kıvamını dengelemek amacıyla toz şeklinde kimyasal katkı ajanı kullanılmıştır. Bunlar harçın işlenebilirliğini sağlamak için selülozik, harçın kıvamını dengelemek için kıvamlatarıcı, polimerizasyon sürecini düzenlemek için, aderans artırıcı ve hava sürükleyleici özellikte ajanlardır. Ayrıca vermicülit agregası çok yüksek su tutma kapasitesine sahip olduğu için su itici özellikte polimer katkı bütün karışımında kullanılmıştır. Bütün bu özellikleri harca sağlayan katkı ajanları karışım kombinasyonlarında “*polimer katkı*” olarak isimlendirilmiştir.

Şekil 1. *Ham vermicülit ve ısıl işlem sonucunda açılmış vermicülit görünümü*

2.2 Metot

Bu çalışmada, ana hammadde olarak kullanılan vermicülit agregası karışım tasarımlarında iki farklı şekilde kullanılmıştır. İlk olarak, piyasadan temin edildiği gibi ham şekilde kontrol harç karışımında kullanılmıştır. İkinci olarak ise, 1000 °C sıcaklığı maruz bırakılarak elde edilen genleşmiş vermicülit agregaları polimer bileşen katkılı kompozit yapısındaki harç karışım tasarımlarında ana hammadde olarak kullanılmıştır. Yüksek sıcaklığa maruz bırakılan vermicülit agregalarının yoğunluk değerlerinin, ham şeklindeki vermicülit aggregalarının yoğunluk değerlerinden daha düşük olduğu görülmüştür. Vermicülit aggregaları ile hazırlanan polimer katkılı kompozit sıva harcı örneklerinin fiziksel, mekanik ve termal özelliklerinin araştırılabilmesi amacıyla, bu çalışmada irdelemeler sabit çimento oranında (%), artan dolgu malzemesi miktarına bağlı olarak azalan vermicülit aggrega miktarı değişimi bağlamında yapılmıştır. Bu bağlamda, çalışmada 20 farklı deneme karışım tasarımları yapılmıştır. Deneysel çalışmalarındaki gözlemler ve teknik bulgulara bağlı olarak en ideal 5 farklı kombinasyon bu çalışmada inceleme konusu olmuştur. Polimer katkılı karışımalar K₁-K₅ kodlu, polimer katkısız kontrol harçları K₀ olarak kodlanmıştır.

Deneysel çalışmada öncelikle, vermicülitin yalıtım amaçlı kompozit harç üretiminde irdelenebilmesi amacıyla polimer katkısız bir kontrol harç örneği oluşturulmuştur (K_0). Bu kontrol harç örneğinde 0-2 mm boyutlu vermicülit agregası piyasadan temin edildiği gibi ham şekliyle ve karışımında ağırlıkça %40 oranında kullanılmıştır. Harç örneklerinin birim hacim ağırlıklarını minimum seviyeye düşürmek için karışım kombinasyonu içerisinde ağırlıkça %10 oranında genleşmiş perlit kullanılmıştır. Ayrıca dolgu yapması ve aderans kazandırılması için %12 oranında mikronize kalsit, %6 oranında toz kireç kullanılmış ve çimento dozajı da ağırlıkça %32 olarak ele alınmıştır (Tablo 3).

İkinci olarak bu çalışmada, yüksek sıcaklıkta (1000°C) tabi tutularak elde edilen açılmış (genleşmiş) vermicülit agregalarının, kompozit yapıda polimer katkılı hafif harçların üretimi ve ısisal performansına etkisini irdelemek amaçlanmıştır. Bunun için de ağırlıkça farklı mikronize kalsit (dolgu malzemesi) oranlarında (%6-%18 aralığında), %3 artırmalı olarak 5 ayrı karışım kombinasyonu oluşturulmuş olup (K_1 - K_5), çimento (%32), genleşmiş perlit (%10), söndürülmüş toz kireç (%6) ve tüm polimer katkı (%5) kullanım oranları sabit tutulmuştur. Kontrol harç örneklerinde herhangi bir polimer katkı malzemesi kullanılmamıştır. Polimer katkılı kompozit harç karışımlarında (K_1 - K_5) azalan agrega miktarına karşı dolgu malzemesi miktarı artırılarak bir tasarım yapılmıştır. Teknik mukayesenin yapılabilmesi için diğer bileşenler bütün serilerde sabit tutulmuştur (Tablo 3). Kontrol harç karışımlarında ham vermicülit, polimerli harç karışımlarında genleştirilmiş vermicülit kullanıldığından, böylece hiçbir ısıl işleme tabi tutulmamış ham vermicülit agrega ile ısıl işleme tabi tutulmuş genleşmiş vermicülit agregalarının etkisini de sıva numunelerinden elde edilen teknik bulgularla tespit etmiş olacağız. Tüm harç karışımlarının taze harç kıvamına getirilmesinde ASTM C 230 [16] standardına uygun akma tablosu yöntemi kullanılarak optimum su miktarları belirlenmiştir [17].

Tablo 3. Vermicülit agregalı harç örneklerinin karışım tasarımları (Ağırlıkça yüzde (%)) kullanım oranları

Bileşenler	Kontrol Harcı		Polimer Bileşenli Vermicülit Agregalı Kompozit Harçlar			
	K_0	K_1	K_2	K_3	K_4	K_5
0-2 mm Vermicülit Agregası	40	41	38	35	32	29
Beyaz Çimento	32	32	32	32	32	32
Genleşmiş Perlit	10	10	10	10	10	10
Dolgu Malzemesi	12	6	9	12	15	18
Söndürülmüş Toz Kireç	6	6	6	6	6	6
Polimer Katkı	-	5	5	5	5	5

Hazırlanan tüm karışımlar, 40x40x160 mm boyutlu prizma kalıplara, 50x50x50 mm boyutlu küp kalıplara ve 50x400x200 mm boyutlu plaka kalıplara dökülmüştür. Bu örnekler, 24 saat sonra kalıplardan çıkartılarak TS EN 998-1 standartının öngördüğü kurallara uygun olarak kürleme

işlemlerine tabi tutulmuştur. 28 günlük priz süresini tamamlamış kontrol harç numuneleri ile polimer bileşenli kompozit harç numunelerinin birim hacim ağırlık, kapiler su emme, basınç dayanımı ve ısı iletkenlik gibi teknik özellikleri deneysel olarak analiz edilmiştir. Bütün analiz bulguları araştırma bulguları şeklinde makale içerisinde detay olarak verilmiştir.

3. ARAŞTIRMA BULGULARI

3.1 Kıvam Analizi ve Karışım Suyu Miktarı

Taze harçların kıvam ölçüm analizi için akma tablası yöntemi kullanılmıştır. Bu analiz ASTM C230 (hidrolik çimento testlerinde kullanmak üzere akma tablası için standart) standardının öngördüğü prensipler çerçevesinde yapılmıştır. Bu standarda göre, akma tablasının üst bölümü temizlenir ve daha sonra plakanın orta kısmında ki kalıba harç yerleştirilir. Kalıp düşey olarak yukarı çekilir ve harçtan ayrılır. Son olarak, plaka 25 kez 1,27 cm yükseklikten aşağı düşer ve plaka üzerindeki yayılma harçının çapı dört kez ölçülür. Ölçümün ortalaması alınarak standart bir harç kıvam değeri tespit edilir [11]. Kontrol harç örneklerinde optimum su/katı oranı 0,60 iken polimer katkılı harç örnekleri için 0,65 olarak belirlenmiştir.

3.2 Birim Hacim Ağırlık Analizi

Çalışmada harç numunelerinin 28 günlük priz süresi sonrası kuru birim hacim ağırlık değerleri TS EN 1015-10 [18] standardına göre analiz edilmiş olup, sonuçlar Tablo 4'de verilmiştir. Kompozit harç numunelerinin birçok teknik özelliği, kuru birim hacim ağırlığının bir fonksiyonu olarak değişim göstermektedir. Birim hacim ağırlık değerinin düşük olması, o malzemenin ısı yalıtım özelliğini daha da iyileştirmektedir. Bu çalışmada, sertleşmiş kontrol numunelerin (K_0) kuru birim hacim ağırlığı 780 kg/m³ olarak belirlenmiştir. Diğer taraftan genleşmiş vermicülit agregaları kullanılarak ve polimer katkılar eklenerek hazırlanan kompozit yapıdaki sertleşmiş harç örneklerinin (K_1-K_5) birim hacim ağırlığı 560-659 kg/m³ arasında ölçülmüştür. Karışım içerisinde genleşmiş vermicülit agrega kullanma oranı arttıkça, dolayısıyla dolgu malzeme miktarı azaldıkça sertleşmiş harçın kuru birim hacim ağırlık değerlerinde azalma eğilimi olduğu görülmüştür. Kompozit yapıdaki harç örneklerinin kontrol harç örneklerine göre yaklaşık %28 oranında daha hafif olduğu tespit edilmiştir. Sertleşmiş harç örneklerine ait görünüm Şekil 2'de verilmiştir.

Kompozit yapıdaki polimer bileşenli harç örneklerinin dolgu malzemesi (mikronize kalsit) kullanım miktarına bağlı olarak kuru birim hacim ağırlık değerlerindeki değişim Şekil 3'de gözlenmektedir. Çalışmada polimer katısız kontrol harç örneklerinin kuru birim hacim ağırlığı 780 kg/m³ olarak ölçülmüştür. Kontrol harç örneklerinde ağırlıkça %12 oranında mikronize kalsit (dolgu

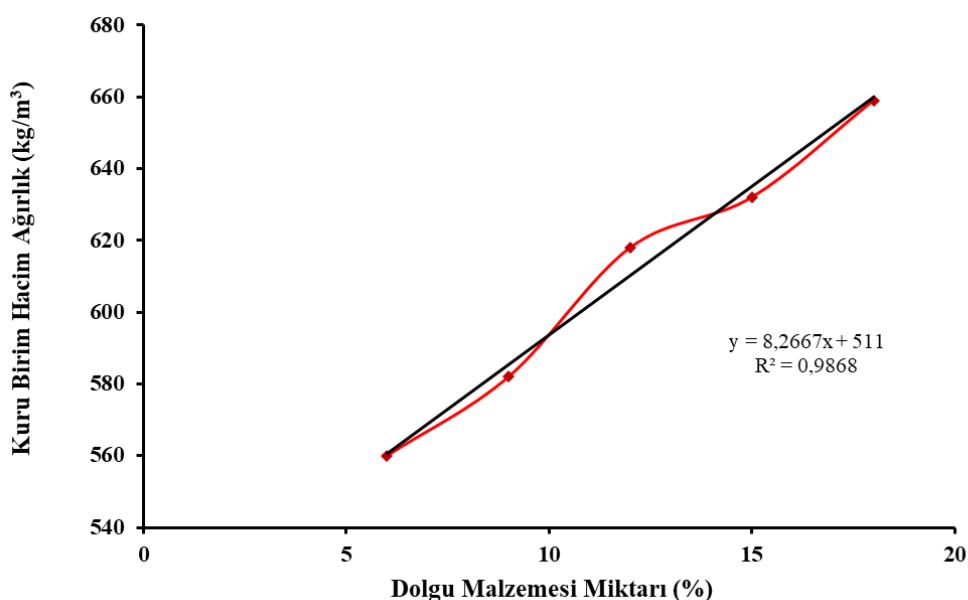
malzemesi), %40 oranında ham vermicülit agregası ve sabit miktarda Tablo 4'deki bileşenler kullanılmıştır. Aynı oranda mikronize kalsitin kullanıldığı polimer katkılı kompozit harç örneğinin (K_3) birim hacim ağırlık değeri 618 kg/m^3 olarak ölçülmüştür. Yani kontrol harç örneğine göre %21 oranında daha hafif kompozit harç üretmek mümkün olmuştu.

Tablo 4. Vermikülit agregali kompozit harç karışımlarının deneysel çalışma sonuçları

Teknik Özellikler	Kontrol Harcı	Polimer Bileşenli Genleşmiş Vermikülit Agregali Kompozit Harçlar				
	K_0	K_1	K_2	K_3	K_4	K_5
Dolgu Malzemesi Oranı (%)	12	6	9	12	15	18
Su/Katı Oranı	0,60	0,65	0,65	0,65	0,65	0,65
Kuru Birim Hacim Ağırlık (kg/m^3)	780	560	582	618	632	659
Basınç Dayanımı (N/mm^2)	2,64	0,94	1,07	1,28	1,60	1,81
Kapiler Su Emme ($\text{kg/m}^2 \text{ dak}^{0,5}$)	1,620	0,328	0,306	0,282	0,265	0,249
İsi İletkenlik Değeri (W/mK)	0,156	0,083	0,085	0,087	0,091	0,094

Şekil 2. DeneySEL çalışmalarda kullanılan harç örneklerine ait genel bir görünüm

Şekil 3. Sertleşmiş harç örneklerinin dolgu malzemesi miktarı-kuru birim hacim ağırlık ilişkisi

K₃ serisinde vermicülit agregat kullanım oranı daha düşük, %35 civarında olmasına rağmen, agregalar ıslı işlem görerek genleştirilmiş aggregalardır. Dolayısıyla genleşmiş vermicülit aggregasının yoğunluğu ham vermicülit aggregaya göre daha düşük olduğu için sertleşmiş harç örneğinin yoğunluğunu da düşürmüştür. Ayrıca numunelerin birim hacim ağırlıklarının düşük olmasında diğer bir etken ise karışım içerisinde kullanılan hava sürükleyici özellikteki polimer katkılardır.

3.3 Basınç Dayanımı Analizi

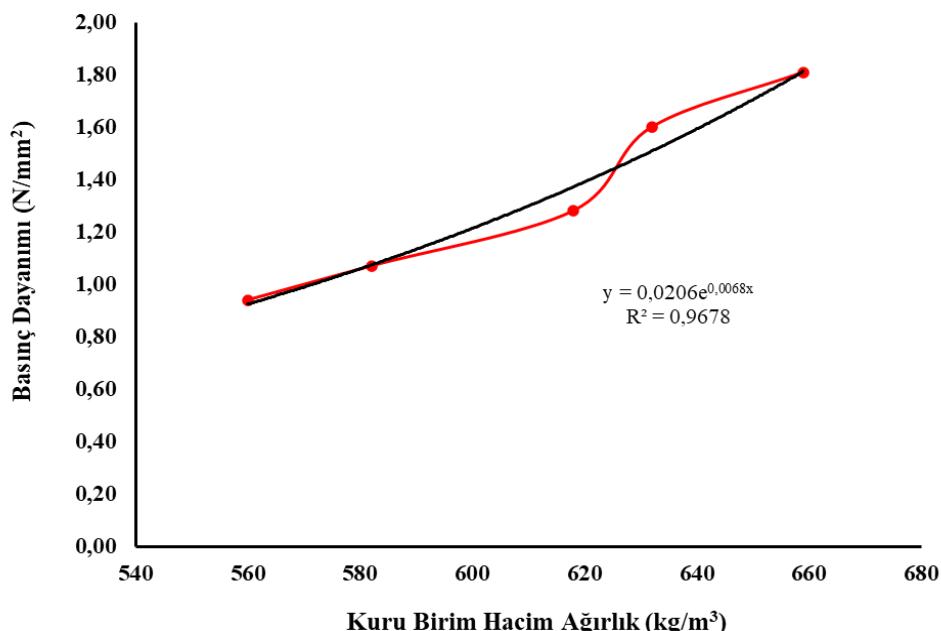
Bu çalışmada ki diğer bir deneysel çalışma ise sertleşmiş harç örneklerinin basınç dayanım analizlerinin yapılmasıdır. TS EN 998-1 standardında harç gruplarının 28 günlük priz süresi sonunda basınç dayanım değerleri için, 4 ayrı dayanım sınıfı öngörülmüştür (CS I - CS IV). Bu sınıflar için dayanım sınıfları aşağıdaki gibi verilmiştir.

CS I dayanım sınıfı için	: 0.4 – 2.5 N/mm ²
CS II dayanım sınıfı için	: 1.5 – 5.0 N/mm ²
CS III dayanım sınıfı için	: 3.5 – 7.5 N/mm ²
CS IV dayanım sınıfı için	: ≥ 6 N/mm ²

Kontrol harç örneklerinin ve polimer bileşenli kompozit harç örneklerinin basınç dayanım testleri TS EN 1015-11'e [19] göre analiz edilmiş olup sonuçları Tablo 4'de verilmiştir. Kompozit yapıdaki sıva numunelerinin basınç dayanım değerleri 0,94 N/mm²-1,81 N/mm² arasında değişmekte olup, birim hacim ağırlık arttıkça basınç dayanım değerlerinde üstel fonksiyon şeklinde bir artış görülmektedir (Şekil 4). Kompozit harç örneklerinin basınç dayanım değerlerinde dolgu malzemesi (mikronize kalsit) miktarı değişimi önemli bir rol oynamaktadır. Dolgu malzemesi miktarı arttıkça azalan vermicülit miktarına bağlı olarak harç örneklerinin basınç dayanım değeri artmaktadır.

Kompozit yapıdaki sertleşmiş harç örneklerinin basınç dayanım değerleri TS EN 998-1 standardında öngörülen sınır değerler açısından incelendiğinde CS I ve CS II sınıfı basınç dayanım sınıfına girdiği görülmüştür. Öte yandan kontrol harç örneklerinin basınç dayanım değeri ise 2,64 N/mm² olarak belirlenmiş olup, dayanım sınıfı açısından CS II kategorisinde yer aldığı görülmüştür. Kontrol harç numunelerinin basınç dayanım değeri, polimer katkılı kompozit yapıdaki harç örneklerine göre daha yüksek değerlerde tespit edilmiştir. Bu sonuç, kontrol harçlarının yüksek birim hacim küteleri ile açıklanabilir. Bugün inşaat endüstrisinde dolgu amaçlı harçlarda ve özellikle yalıtım amaçlı olarak kullanılacak dış ve iç cephe sıva harçlarında basınç dayanım değerlerinin çok yüksek olmadığı bilinmektedir. Genellikle bu harç türlerinde basınç dayanım sınıfı CS I, CS II ve nadiren CS III kategorilerinde yer aldığı bilinmektedir [20]. Dolayısıyla bu çalışmada elde edilen

bulgulara göre, özellikle polimer bileşenli harç gruplarının ısı yalıtımlı harç statüsünde değerlendirilebileceğini söylemek mümkündür.

Şekil 4. Kompozit harç örneklerinin birim hacim ağırlık-basınç dayanımı ilişkisi

3.4 Kılcal (Kapiler) Su Emme Analizi

Yalıtım amaçlı kompozit yapıdaki harçlar, inşaat endüstrisindeki uygulamalarda genellikle dış ortam koşullarında kullanılabilecek özellikte olabilmelidir. Bu nedenle bu tür malzemelerin kapiler olarak yükselen suya karşı direnç göstermesi önemlidir. Bu tür uygulamalarda kompozit harç ürünlerinin sertleştiğinden sonra su emme değerlerini düşük tutmak ve hidrofobik bir yapı kazandırmak amacıyla taze harç içeresine oleik asit ve stearik asit bileşenli polimer katkıları kullanılmaktadır [21, 22]. Bu bağlamda, bu çalışmada da kompozit yapıdaki harçlar içeresine su itici polimer katkı kullanılarak özellikle dış cephede kullanılacak harç formları için hidrofobik bir yapı kazandırılmıştır. Deneysel çalışmlarda elde edilen sertleşmiş harç numunesine ait görünüm Şekil 5'de verilmiştir. TS EN 998-1 standardında harç gruplarının kılcal (kapiler) su emme değerleri için, 3 ayrı sınıf öngörülülmüştür (W0-W2). Bu sınıflarda kılcal su emme değerleri aşağıdaki verilmiştir.

W0 Kılcal (Kapiler) Su Emme Sınıfı: Belirlenmiş değer yoktur

W1 Kılcal (Kapiler) Su Emme Sınıfı: $c \leq 0,40 \text{ kg/m}^2 \cdot \text{dak}^{0,5}$

W2 Kılcal (Kapiler) Su Emme Sınıfı: $c \leq 0,20 \text{ kg/m}^2 \cdot \text{dak}^{0,5}$

Şekil 5. Polimer bileşenli sertleşmiş harç örneğinin hidrofob yapısına ait görünüm

Bu çalışmada hazırlanan sertleşmiş sıva örneklerinin kapiler su emme analizleri TS EN 1015-18 [23] standardının öngördüğü prensipler çerçevesinde yapılmıştır. Analiz sonuçları irdelediğinde, polimer bileşenli kompozit harç örneklerinin kapiler su emme değerleri $0,328 \text{ kg/m}^2.\text{dak}^{0,5}$ - $0,249 \text{ kg/m}^2.\text{dak}^{0,5}$ aralığında kaldığı görülmüş olup, W1 sınıfı kategorisinde değerlendirilebilmektedir. Kontrol harç örneklerinde ise kapiler su emme değeri $1,620 \text{ kg/m}^2.\text{dak}^{0,5}$ olarak belirlenmiş olup W0 kategorisinde yer aldığı görülmüştür. Özellikle yalıtım amaçlı su geçirimsiz haçların standarda göre W1 ve W2 kategorisinde yer alması öngörmüştür. Kontrol harçlarında su emme değerinin yüksek çıkışmasını, vermicülit agregasının su tutma özelliğinin yüksek olması ve polimer katkı kullanılmasıyla ilişkilendirebiliriz. Bu çalışmada elde edilen polimer bileşenli kompozit yapıdaki bütün harçların su geçirimsiz formda hidrofobik bir yapı sergilediği görülmüştür.

3.5 Isı İletkenlik Analizi

Bu çalışmada, yapılan diğer bir irdeleme ise vermicülit agreganın polimer bileşenli kompozit yapıdaki harç uygulamalarında ısı yalıtım açısından değerlendirilmesidir. TS EN 998-1 standardına göre, ısı yalıtımı sağlayan harç grupları için 2 ayrı sınıf belirtilmiştir (T1-T2). Bu sınıflama, harç türlerinin ısı iletkenlik değerleri bağlamında yapılmış olup, sınır değerler aşağıdaki şekilde verilmiştir.

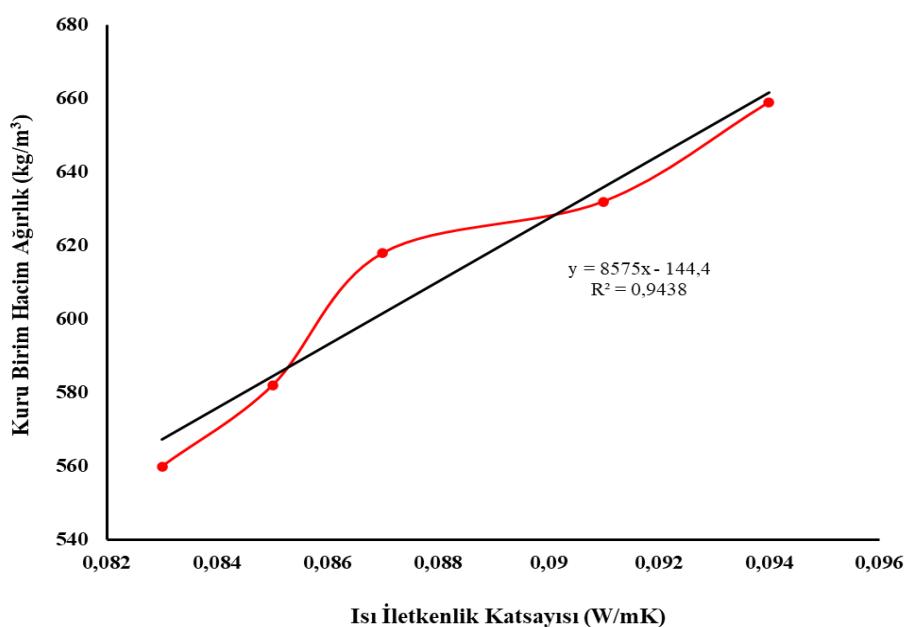
T1 Sınıfı - Isı İletkenlik Değeri : $\leq 0.10 \text{ W/mK}$

T2 Sınıfı - Isı İletkenlik Değeri : $\leq 0.20 \text{ W/mK}$

Bilindiği üzere, ısı her zaman sıcaktan soğuya doğru geçerek bir denge oluşturma eğilimindedir. Katı malzemelerde ısı geçişine, ısı iletkenlik katsayılarına ve kalınlıklarına bağlı olarak

bir direnç gösterirler. Bir başka ifadeyle, en genel anlamda ısisal performans ısı geçişini azaltan bir dirençtir. Bunu sağlayan malzemelere de ısı yalıtım malzemesi adı verilmektedir. Isı yalıtımı sağlayan malzemelerin en önemli özelliği ısı iletkenlik katsayılarıdır. Bir malzemenin ısı iletkenlik katsayı değeri ne kadar düşük ise, bu malzemenin ısı yalıtım özelliği o kadar iyileşmektedir [13]. Polimer katkılı harç örneklerinin ısı iletkenlik değerleri ile kuru birim hacim ağırlık arasındaki ilişki grafiksel olarak analiz edilmiş olup Şekil 6'da verilmiştir.

TS EN 998-1 standardında öngörüldüğü üzere, bir harç malzemesinin ısı iletkenlik değerinin yukarıda sözü edilen iki kategoriden birinde yer alması o harçın uygulamalarda ısı yalıtımı da sağlayan harç olduğunu simgelemektedir. Bu bağlamda, bu çalışmada elde edilen bütün harç örneklerinin ısı iletkenlik değerleri “*Mahfazalı Sıcak Kutu*” yöntemine göre ölçülmüş olup, sonuçlar Tablo 4'de verilmiştir.

Şekil 6. Sertleşmiş harç örneklerinin kuru birim hacim ağırlık-ısı iletkenlik katsayıları arasındaki ilişki

Analiz sonuçları incelendiğinde, artan dolgu malzemesi miktarı ve azalan vermicülit agregat miktara bağlı olarak polimer katkılı kompozit yapıdaki harç örneklerinin ısı iletkenlik katsayı değerleri artmaktadır. Harç örneklerinin (K_1-K_5) ısı iletkenlik katsayı değerleri 0,083 W/mK - 0,094 W/mK arasında ölçülmüş olup TS EN 998-1 standardına göre T1 grubu harç kategorisinde yer aldığı görülmüştür. Kontrol harç örneklerinin ısı iletkenlik katsayı değeri ise 0,156 W/mK olup, T2 grubu harç kategorisinde yer almaktadır. Kontrol harç örnekleri de (K_0) ısı yalıtımlı harç gruplarına dahil edilebilir. Ancak polimer katkılı harç serilerinin (K_1-K_5) ısisal performans olarak daha iyi sonuçlar verdiği söylenmek mümkündür. Kompozit harç örneklerinde kullanılan vermicülitlerin ıslı işlem

sonucunda bünyesinde meydana gelen boşluklar sertleşmiş harca yalıtkan özellik kazandırmıştır. Ayrıca harç içerisindeki hava sürükleyici ve diğer polimer katkıları da sertleşmiş harç örneklerinin kuru birim hacim ağırlıklarını düşürerek ısisal performans özelliklerini artırmıştır.

4. SONUÇLAR

Bu çalışmada ısil işleme maruz bırakılarak genleştirilmiş 0-2 mm boyutlu vermicülit agregalarının kompozit yapıdaki harçın fiziko-mekanik ve termal özelliklerine etkisi ayrıntılı bir şekilde analiz edilmiştir. Ayrıca polimer katkıların harca kattığı özelliklerde gözlemlenmiştir. Deneysel çalışmalar kapsamında, genleştirilmiş vermicülit aggregalarının ana hammadde olarak kullanıldığı polimer bileşenli kompozit yapıdaki (K_1-K_5) harç örnekleri üzerinde bir dizi teknik analizler yapılmıştır. Öncelikle polimer bileşen içermeyen ve piyasadan temin edildiği şekliyle ham vermicülitlerin ana hammadde olarak kullanıldığı kontrol harç örnekleri elde edilmiş ve bu örnekler üzerinden elde edilen bulgular karşılaştırma kriteri olarak kullanılmıştır.

Deneysel çalışmada genellikle yorumlamalar, harç karışımalar içerisindeki artan vermicülit agrega miktarına karşılık azalan dolgu malzemesi miktarına bağlı olarak yapılmıştır. İlk olarak kuru birim hacim ağırlık analizi yapılmıştır. Analizler sonucunda polimer bileşenli harç örneklerinin, kontrol harç örneklerine göre yaklaşık olarak %28 civarında daha hafif olduğu saptanmıştır. ısil işlem görmüş vermicülit aggregalarıyla üretilen harçların kuru birim hacim ağırlık değerlerinin daha düşük olduğu da görülmüştür. Literatür araştırmaları ve daha önce yapılan ArGe çalışmaları neticesinde görülmüştür ki; kompozit yapıda ısı yalıtımlı harç üretmek için genellikle kuru birim hacim ağırlık değerlerinin 800 kg/m^3 civarında olduğu tecrübe edinilmiştir. Bu çalışmada üretilen bütün harçların birim hacim ağırlık sonuçları bu değerin altında tespit edilmiştir. Harçlar içerisinde ince boyut genleşmiş perlit agreganın ek materyal olarak kullanılması da sertleşmiş harçların yoğunluğunun düşürülmesinde önemli bir katkı sağlamıştır.

Çalışmada yapılan ikinci bir irdeleme ise, basınç dayanım analizidir. Kontrol örneklerinin, polimer bileşenli harç örneklerine göre daha mukavemetli olduğu görülmüştür. Bu durum kontrol örneklerinin yüksek birim hacim ağırlıkları ile ilişkilendirilebilir. Ayrıca yalıtım amaçlı olarak üretilen harçlarda çok yüksek mukavemet değerleri aranmamaktadır. Buna rağmen, polimer bileşenli harç örnekleri de TS EN 998-1 standardının öngördüğü dayanım sınıfları içerisinde yer almaktadır.

Bu çalışmada ki diğer bir irdeleme ise, kompozit harç örneklerinin su emme değerlerini düşürmek, su geçirimsiz hidrofobik bir yapı sergileme özelliğine sahip olması amacıyla karışılarda farklı oranlarda su itici polimer katkı kullanılmıştır. %2,8 ile en yüksek su itici katkının kullanıldığı seride, kapiler su emme değeri $0,249 \text{ kg/m}^2.\text{dak}^{0,5}$ değerinde ölçülmüştür. Dolayısıyla kontrol harç

örneklerine göre harçın kılcal (kapiler) su geçirimsizlik özelliği %85 oranında iyileşmiştir. Vermikülit çok fazla su tutan bir malzeme olmasına rağmen karışımında kullanılan su itici katkı harca hidrofob özellik kazandırmıştır.

Çalışmada son irdeleme ise, harç örneklerinin binalarda iç ve dış cephe sıva uygulamaları açısından ısisal performans özelliklerinin değerlendirilmesidir. Deneyel çalışmalarдан elde edilen bulgulara göre polimer bileşenli harç gruplarının TS EN 998-1 standardına göre T1 kategori sınıfında, polimer bileşensiz kontrol harç örneklerinin ise T2 kategori sınıfında yer aldığı görülmüştür. Her iki harç grubunun da bu standarda göre ısı yalıtımlı harç grubu kategorisine dahil edilebileceği görülmüştür. Ancak polimer bileşenli harç örnekleri, kontrol harç örneklerine göre %47 oranında daha yalıtımlı yani ısisal performans özelliğinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Bu çalışmada deneyel çalışmalarдан elde edilen teknik bulgular, TS EN 998-1 standardı kapsamında değerlendirildiğinde T grubu ısı yalıtımlı harçlarında aranılan tüm özellikleri sağladığı tespit edilmiştir. Ayrıca konu ile ilgili uluslararası literatür taramaları da yapılmıştır. Araştırmalar sonucunda genellikle bu kapsamında üretilen harçların ana hammaddesini pomza, genleşmiş perlit, volkanik curuf gibi malzemelerin oluşturduğu görülmüştür. Ancak; Gündüz ve diğ. 2018 yılında yapmış oldukları bir çalışmada; farklı sıcaklıklarda genleştirilmiş vermicülit agregaları ve farklı oranlarda volkanik kül malzeme kullanarak ısı yalıtımlı amaçlı kompozit harçlar üretmişlerdir. Bu harç örneklerinin kuru birim hacim ağırlık değerleri 556 kg/m^3 - 877 kg/m^3 , basınç dayanım değerleri $0,48 \text{ N/mm}^2$ - $2,21 \text{ N/mm}^2$, ısı iletkenlik katsayıları ise $0,052 \text{ W/mK}$ - $0,084 \text{ W/mK}$ arasında ölçülmüştür. Bu makale çalışmamızda ise ilgili standartlar kapsamında geliştirdiğimiz harçların elde edilen teknik bulguları ile karşılaştırma yaptığımızda benzer sonuçların elde edildiği ve T grubu ısı yalıtımlı harç kategorilerinde değerlendirilebileceği görülmüştür.

Elde edilen tüm bu sonuçlara göre, vermicülit agregaları yüksek sıcaklığa maruz bırakıldığında agregalarda önemli oranlarda açılma gerçekleşerek genleşme özelliği gösterdikleri görülmüştür. Bu durum vermicülit agregalarının yoğunluklarını daha da düşürmüş ve dolayısıyla harç içerisinde kullanıldıklarında, harçın birim hacim ağırlığını da önemseneyecek oranlarda düşürdüğü görülmüştür. Ayrıca ısıl işlem görerek tipki bir akordiyon gibi açılan vermicülit agregaları içerisinde, boşluklar oluşmuş bu durumunda harca yalıtkanlık özellik kazandırdığı tespit edilmiştir. Bu çalışmada karışım kombinasyonları dizayn edilirken çimento oranları, polimer katkıları ve diğer bileşenler sabit tutularak mukayese edilebilmesi sağlanmıştır. Başka çalışmalarında bu oranlar ve katkı malzemeleri değiştirilerek farklı karışım kombinasyonları elde etmek mümkündür. Ayrıca vermicülit hammaddesi yerine başka doğal veya suni agregalar ana hammadde olarak kullanılmasıyla farklı sonuçlar elde edilebilir. Bu makale çalışmamızda, ülkemizde sadece tarım sektöründe kullanıldığı bilinen vermicülit agregasının inşaat endüstrisindeki bazı uygulamalarda kullanılabileceği de tespit edilmiştir. Böylece

bu çalışma ile bundan sonra konu ile ilgili araştırma yapacak bilim insanlarına önemli katkılar sağlamaşı hedeflenmiştir.

TEŞEKKÜR

Bu araştırma, TÜBİTAK 2242 Üniversite Öğrencileri Araştırma Proje Yarışmalarında Enerji ve Çevre Kategorisinde 2020 Yılı Konya Bölgesi Derecelerinde, İkincilik almıştır. TÜBİTAK'a desteklerinden dolayı teşekkür ederiz (Başvuru numarası: 1139B422001184, Başvuru dönemi: 2020/1, 13.03.2020).

ÇIKAR ÇATIŞMASI

Yazarlar çıkar çatışması olmadığını bildirmektedirler.

ETİK BEYANI

Bu çalışmada, yazarlar “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamındaki tüm kurallara uyduklarını, ilgili yönertenin “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etidine Aykırı Eylemler” olarak belirtilen başlığı altındaki eylemlerden hiçbirini gerçekleştirmediklerini taahhüt ederler.

YAZARLARIN KATKILARI

Esmehan ÇAPUN: Deneysel çalışma, test ve verilerin toplanması, yazma ve düzenlemeye yardımcı. Nükhet ŞAPCI: Çalışma metodolojisinin geliştirilmesi, veri kontrol, yazma ve düzenleme, gözetim ve liderlik sorumluluğu, analiz, inceleme ve sonuçların yorumlanması.

KAYNAKLAR

- [1] Ş. O. Kalkan, L. Gündüz, “Açılmış Vermikülit Agregaların Kompozit Yapılı Sıva Harçlarında Harçın Termal Özelliklerine Etkisi”, *3. Uluslararası Mühendislik Mimarlık ve Tasarım Kongresi Bildiriler Kitabı*, 4-5 Mayıs 2018, pp. 225-226.
- [2] C. J. Kibert, “Green Buildings: An Overview of progress”, *Journal of Land Use and Environmental Law*, vol. 19, no. 2, pp. 491-502, 2003.
- [3] N. Şapçı, M. Karci, M. Şahin, L. Gündüz, H. Ceylan, “Mikronize Andezitin Yalıtım Amaçlı Kompozit Harç Üretiminde Değerlendirilmesi Üzerine Teknik Bir Analiz”, *5. Ulusal Kirmataş Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, 1-2 Aralık 2009, pp. 77-88.
- [4] H. Shoukry, M. F. Kotkata, S. A. Abo-El-Enein, M. S. Morsy, S. S. Shebl, “Enhanced Physical, Mechanical and Microstructural Properties of Lightweight Vermiculite Cement Composites Modified with Nano Metakaolin”, *Construction and Building Materials*, vol. 112, pp. 276-283, 2016.

- [5] F. Koksal, O. Gencel, M. Kaya, "Combined Effect of Silica Fume and Expanded Vermiculite on Properties of Lightweight Mortars at Ambient and Elevated Temperatures", *Construction and Building Materials*, vol. 88, pp. 175-187, 2015.
- [6] H. Binici, A. H. Sevinç, V. Efe, "The Production of Insulation Materials Made with Waste Newsprint", *Çukurova University Journal of the Faculty of Engineering and Architecture*, vol. 30, no. 2, pp.13-23, 2015.
- [7] S. Abidi, B. Nait-Ali, Y. Joliff, C. Favotto, "Impact of Perlite, Vermiculite and Cement on The Thermal Conductivity of a Plaster Composite Material", *Experimental and numerical approaches. Composites: Part B*, vol. 68, pp. 392-400, 2015.
- [8] O. Gencel, J. J. D. C. Diaz, M. Sutcu, F. Koksal, F. P.A. Rabanal, G. Martinez-Barrera, W. Brostow, "Properties of Gypsum Composites Containing Vermiculite and Polypropylene Fibers: Numerical and Experimental Results", *Energy and Buildings*, vol. 70, pp. 135-144, 2014.
- [9] O. Chung, S. G. Jeong, S. Kim, "Preparation of Energy Efficient Paraffinic Pcms/Expanded Vermiculite and Perlite Composites for Energy Saving in Buildings", *Solar Energy Materials & Solar Cells*, vol. 137, pp. 107-112, 2015.
- [10] P. Demirçivi, G. N. Saygılı, "Sorption Isotherms and Modeling Studies of Hdtma for Adsorption onto Vermiculite, Perlite and Zeolite Clays", *Journal of Engineering and Natural Sciences*, vol. 32, pp. 311-320, 2014.
- [11] L. Gündüz, Ş. O. Kalkan, A. M. İsker, "A Technical Analysis on The Effect of Exfoliated Vermiculite Aggregate on Thermal Comfort Parameters of Composite Mortars for Insulation Purposes" in Proc. 3rd International Energy & Engineering Congress, 18-19 October, 2018, Gaziantep University, pp. 706-722.
- [12] TS EN 998-1 Kagır Hari-Özellikler, "Bölüm 1: Kaba ve İnce Sıva Harcı", Ankara, TSE, Şubat, 2006.
- [13] L. Gündüz, Ş. O. Kalkan, Diyatomit Agregaların Çimento Esaslı Hafif Harç Özelliklerinin Gelişimine Etkisi, "8. Uluslararası Kirmataş Sempozyumu Bildiriler Kitabı", 13-14 Ekim 2016, pp. 284-294.
- [14] Ş. Tapik, "Sivas-Yıldızeli Yöresi Vermikülit Hammaddesinin Seramik Sektöründe Kullanımının Araştırılması", Yüksek Lisans Tezi, Metalurji ve Malzeme Mühendisliği Anabilim Dalı, Cumhuriyet Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Sivas, 2019.
- [15] M. Kaya, "Genleştirmiş Vermikülit Kullanımlarla Üretilen Silis Dumanı Katkılı Çimento Esası Kompozitlerin Yüksek Sıcaklık Dirençleri", Yüksek Lisans Tezi, Bozok Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yozgat, 2011.
- [16] ASTM C230 / C230M-08. "Standard Specification for Flow Table for Use in Tests of Hydraulic Cement", ASTM International, West Conshohocken, PA, USA, 2005.
- [17] L. Gündüz, M. Bekar and N. Şapçı, "Influence of a new type of additive on the performance of polymer-lightweight mortar composites", *Cement and Concrete Composites*, vol. 29, no. 8, September, pp. 594-602, 2007, doi: <https://doi.org/10.1016/j.cemconcomp.2007.03.007>.
- [18] TS EN 1015-10, Kâğır Harcı-Deney Metotları, "Bölüm 10: Sertleşmiş Harcın Boşluklu Kuru Birim Hacim Kütlesinin Tayini", Ankara, TSE, Nisan, 2001.
- [19] TS EN 1015-11, Kagır Harcı - Deney Metotları, "Bölüm 11: Sertleşmiş Harcın Basınç ve Eğilme Dayanımının Tayini", Ankara, TSE, Ekim, 2000.
- [20] N. Şapçı, "Technical Evaluation of Composite Component Mortars in the Production of Cement-Based Exterior Coating Materials", *El-Cezerî Journal of Science and Engineering*, vol. 8, no. 21, pp. 981-993, 2021, doi: <https://doi.org/10.31202/ecjse.904032>.

- [21] Ş. O. Kalkan, L. Gündüz, "Hafif Agregalı Kompozit Harçların Hidrofobluk Özelliğinin Geliştirilmesinde Biopolimer Katkı Kullanımı Üzerine Bir İnceleme", *Uluslararası Yapıarda Kimyasal Katkalar 5. Sempozyumu ve Sergisi Bildiriler Kitabı*, 19-20 Ekim 2017, pp. 269-285
- [22] N. Şapçı, L. Gündüz, "Kayseri Bölgesi Pomza Oluşumlarının Yalitimlı Kompozit Harç Üretiminde Kullanımı Üzerine Bir Inceleme", in Proc: *International Symposium of Scientific Research and Innovative Studies ISSRIS'21*, Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, 22-25 Şubat 2021, pp. 69-83
- [23] TS EN 1015-18 Kâgir harcı - Deney Metotları, "Bölüm 18: Sertleşmiş Harçın Kapiler Etkiler Esnasında Su Emme Katsayısının Tayini", Ankara, TSE, Ocak, 2004.

Copyright © 2022 Çapun and Şapçı. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (CC BY 4.0).